

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin eksternistyczny z zakresu szkoły podstawowej
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Forma arkusza:</i>	PPOP–100–2402
<i>Termin egzaminu:</i>	2 lutego 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	9 lutego 2024 r.

Egzaminatorze!

- Oceniaj prace zdających uczciwie i z zaangażowaniem.
- **Stosuj przyjęte zasady oceniania w sposób obiektywny.** Pamiętaj, że każda merytorycznie poprawna odpowiedź, spełniająca warunki określone w poleceniu, musi zostać oceniona pozytywnie, nawet jeżeli nie ujęto jej w przykładowych odpowiedziach.
- Konsultuj niejednoznaczne rozwiązania zadań z innymi egzaminatorami lub z przewodniczącym zespołu egzaminatorów. W przypadku niemożności osiągnięcia wspólnego stanowiska rozstrzygajcie na korzyść zdającego.
- Podczas przyznawania punktów nie kieruj się emocjami.
- Informuj przewodniczącego o wszystkich nieprawidłowościach zaistniałych w trakcie oceniania, w tym – o podejrzeniach o niesamodzielność w pisaniu pracy.

Nr zad.	Poprawna/przykładowa odpowiedź	Liczba punktów	Zasady oceniania
1.	DBAEC	0–1	1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zachowująca wskazana kolejność. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
2.	B	0–1	1 pkt – odpowiedź poprawna. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
3.	D	0–1	1 pkt – odpowiedź poprawna. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
4.	PP	0–1	1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
5.	BD	0–1	1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
6.	Przykładowa odpowiedź: <i>Chilon przeszedł przemianę i u kresu życia stał się odważnym orędownikiem prawdy. Poprosił też o przebaczenie Glaukosa, którego wcześniej wydał wrogom.</i>	0–1	1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca uzasadnienie odwołujące się do tekstu. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
7.	Przykładowa odpowiedź: <i>W drodze do Rzymu Chilon spotkał Glauka z rodziną, wydał ich handlarzom niewolników, a ранego Glauka zostawił w gospodzie bez udzielenia pomocy. Obawiając się rozpoznania, okłamał Ursusa/Urbaną, przekonał go do konieczności zabicia Glauka jako współczesnego Judasza, zagrażającego chrześcijanom.</i>	0–1	1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca uzasadnienie odwołujące się do całości utworu. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
8.	Przykładowe odpowiedzi: <i>Ryba – znak chrześcijan, dzięki któremu Chilon wszedł w kręgi wyznawców religii chrześcijańskiej i odnalazł Ligię. Ogień – Chilon, aby zemścić się na Winicjuszu, doniósł na chrześcijan, wskazał pretorianom miejsce ich pobytu, a więc</i>	0–1	1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca wskazanie elementu graficznego i jego związku z historią Chilona. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Nr zad.	Poprawna/przykładowa odpowiedź	Liczba punktów	Zasady oceniania
	<i>niejako skazał ich na śmierć w płomieniach / nawrócił się, gdy ujrzał płonącego Glauka.</i>		
9.	<p>Przykładowe odpowiedzi: Tytuł lektury: „Pan Tadeusz” Bohater: Jacek Soplica / ksiądz Robak Uzasadnienie: Jacek Soplica uznał swoje błędy – zabicie Stolnika i niezamierzone ułatwienie ataku Moskalom, więc odrzucił wygodne, dostatnie życie, postanowił przez resztę życia pracować na rzecz innych i odmienić swój charakter. Ksiądz Robak, po tym jak został ranny w czasie zajazdu, postanowił wyznać prawdę Gerwazemu, choć wiedział, że go rozgniewa, że może narazić siebie i rodzinę na ostateczną zemstę.</p> <p>Tytuł lektury: „Opowieść wigilijna” Bohater: Ebenezer Scrooge Uzasadnienie: Bohater po spotkaniu z duchami zrozumiał, że źle postępował, przyznał się przed sobą do popełnionych błędów i zmienił swoje postępowanie – przestał być skąpy, podwyższył pensję pracownikowi, polubił święta... I choć, będąc dobrym, miał mniej pieniędzy, to był szczęśliwy.</p>	0–2	<p>2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca wskazanie tytułu i bohatera lektury obowiązkowej oraz poprawne uzasadnienie zilustrowane sytuacją z lektury. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca wskazanie tytułu i bohatera lektury obowiązkowej oraz poprawne uzasadnienie bez przywołania sytuacji z lektury ALBO wskazanie bohatera lektury obowiązkowej oraz poprawne uzasadnienie zilustrowane sytuacją z lektury. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.</p>
10.	10.1. C. 10.2. D	0–2	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p> <p>1 pkt – odpowiedź poprawna. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>
11.	AC	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.</p>
12.	B	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>
13.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Moim zdaniem, do obejrzenia filmu lepiej zachęca plakat B, ponieważ jest tajemniczy, niedopowiedziany. Widać na nim kontury zwierząt, wielkiego ognia, ogromnej kolumny. Ta tajemniczość sprawia, że ma się ochotę zobaczyć film.</i> • <i>Moim zdaniem, do obejrzenia filmu lepiej zachęca plakat A, ponieważ zawiera wiele szczegółów dotyczących treści. Widzimy na nim Nerona i arenę, wyścigi rydwanów, krzyż, mocarza</i> 	0–2	<p>2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca wskazanie plakatu i uzasadnienie wyboru z odwołaniem się do plakatu i tekstu utworu. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca wskazanie plakatu i uzasadnienie wyboru z odwołaniem się do plakatu lub tekstu utworu. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.</p>

Nr zad.	Poprawna/przykładowa odpowiedź	Liczba punktów	Zasady oceniania
	<i>chwytającego za rogi tura, do którego przywiązano dziewczynę. Różnorodność elementów może zainteresować widza.</i>		
14.	<p>Przykładowa odpowiedź: <i>Szanowni Mieszkańcy! Zapraszam na maraton filmowy poświęcony twórczości Henryka Sienkiewicza, który odbędzie się 15 maja 2024 roku o godzinie 17.00 w auli Domu Kultury przy ulicy Słonecznej 3 w Kętach. Do północy wyświetlane będą wybrane adaptacje powieści Sienkiewicza. Podczas maratону będzie można obejrzeć film biograficzny o pisarzu i spotkać się z reżyserem tego filmu. Zachęcam wszystkich do udziału w tym wydarzeniu.</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Adam Nowak Dyrektor Domu Kultury im. H. Sienkiewicza w Kętach</i></p>	0–3	<p><u>Treść i forma:</u> 2 pkt – treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa? 1 pkt – treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa? 0 pkt – treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?</p> <p><u>Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:</u> 1 pkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne). 0 pkt – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).</p>
15.	<p>Przykładowa odpowiedź: Tematem tekstu Tomasza Stawiszyńskiego jest <i>sens czytania literatury w trudnych czasach / korzyści wynikające z czytania</i>. Autor koncentruje się na <i>zestawieniu nierealistycznych wymagań, które stawia człowiekowi dzisiejsza kultura, z prawdziwym obrazem świata ukazanym w literaturze</i>. Na koniec stwierdza, że <i>czytanie pomaga lepiej zrozumieć rzeczywistość, więc łatwiej można się w niej odnaleźć</i>.</p>	0–2	<p>2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat napisano w tekście; zachowanie właściwego poziomu uogólnienia. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat napisano w tekście; zaburzony poziom uogólnienia. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.</p>
16.	A	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>
17.	C	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna.</p>

Nr zad.	Poprawna/przykładowa odpowiedź	Liczba punktów	Zasady oceniania
			0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
18.	FPP	0–2	2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca trzy poprawne wskazania. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
19.	B	0–1	1 pkt – odpowiedź poprawna. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
20.	1 – A 2 – B 3 – A	0–2	2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca poprawne uzupełnienie trzech luk. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca poprawne uzupełnienie dwóch luk. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.
21.	Rozprawka	0–12	Zasady oceniania poniżej.

Zadanie 21. (0–12)

ZASADY OCENY WYPRACOWANIA

I. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Egzaminator sprawdzający wypracowanie zdającego w tym kryterium będzie oceniał, czy:

- nie występuje w nim błąd kardynalny;
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu;
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną;
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym.

<ul style="list-style-type: none"> • W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ • W wypracowaniu jest odwołanie do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną. 	1 pkt
<ul style="list-style-type: none"> • Wypracowanie nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBO • Wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach. 	0 pkt

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

II. Kompetencje literackie i kulturowe (0–4 pkt)

Aby ocenić wypracowanie w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał, czy:

- zdający wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej (wskazanej w poleceniu bezpośrednio lub ogólnie), a także innych utworów (jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze;
- przedstawił bogatą argumentację;
- nie popełnił błędów rzeczowych, w tym – błędów kardynalnych, w odniesieniu zarówno do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i do wykorzystanej terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

4 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami, ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
3 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 2 pkt i niektóre na 4 pkt.
2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

III. Kompozycja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu oraz czy jest konsekwentna;
- wypracowanie jest spójne wewnątrzakapitowo i międzyakapitowo;
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu i konsekwentna. ORAZ • Wypracowanie jest spójne w obrębie akapitu i między akapitami. ORAZ <p>Dopuszczalne są 2 usterki w zakresie: spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.</p>	1 pkt
Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.	0 pkt

IV. Styl (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione

(czy czemuś to służy, jest funkcjonalne);

- zdający nie napisał wypowiedzi z wykorzystaniem słownictwa charakterystycznego dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

1 pkt	Styl w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej (jednorodny albo funkcjonalnie niejednorodny).
0 pkt	Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.

Język (0–3 pkt)

Aby ocenić wypowiedź w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych;
- środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też w pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

Aby ocenić język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Sprawdza m.in., w jakim stopniu zachowano poprawność składniową, frazeologiczną, fleksyjną i leksykalną wypowiedzi. W ocenie uwzględni liczbę wszystkich błędów językowych, które zdający popełnił w wypracowaniu.

Poprawność środków	nie więcej niż 4 błędy językowe	5–8 błędów językowych	9–11 błędów językowych	12 lub więcej błędów językowych
Zakres środków				
szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym – bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

VI. Ortografia (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator sprawdzi, w jakim stopniu zachowano poprawność ortograficzną wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

VII. Interpunkcja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę i rodzaj błędów interpunkcyjnych popełnionych w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dodatkowe

- Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli w wypowiedzi zdający w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator nie przyzna punktów.
- Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
- Jeżeli wypowiedź zawiera liczbę słów mniejszą niż wskazana w arkuszu egzaminacyjnym, wypracowanie zostanie ocenione wyłącznie w kryteriach: *spełnienie formalnych warunków polecenia, kompetencje literackie i kulturowe oraz kompozycja*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
- Jeżeli praca będzie napisana drukowanymi literami, egzaminator przyzna 0 punktów w kryterium *ortografia*.
- Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym – internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas w przypadku takiego zdającego egzamin z języka polskiego zostanie unieważniony.
- Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.